

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 4. maj 2010
Sagsnr.: 99

./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat til rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 17. maj 2010.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

2.1. Kontoret for europapolitik og internationale relationer

Den 4. maj 2010

FVM 761

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 17. maj 2010

1. Den europæiske landbrugs- og fødevarerektors internationale konkurrenceevne
- *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

2. Ligestilling mellem kønnene i landdistrikterne
- *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 2

Side 6

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 17. maj 2010

1. Den europæiske landbrugs- og fødevarerektors internationale konkurrenceevne KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Det spanske formandskab ønsker at drøfte den europæiske landbrugs- og fødevarerektors internationale konkurrenceevne. Drøftelsen forventes at ske på baggrund af et oplæg fra formandskabet. Formandskabet forventes at lægge op til en drøftelse af opfølgningen på arbejdet i Gruppen på Højt Plan om Fødevarerindustriens Konkurrenceevne. Der forventes i forlængelse heraf en drøftelse af anvendelsen af EU-standarder for både fødevarerikkerhed, miljø, dyrevelfærd m.v., såvel som betydningen af udformningen af landbrugspolitikken efter 2013 for så vidt angår konkurrencedygtighed i forhold til tredjelande.

Baggrund

Det spanske formandskab ønsker at drøfte den europæiske landbrugs- og fødevarerektors internationale konkurrenceevne. Formandskabet forventes at lægge op til en drøftelse af opfølgningen på arbejdet i Gruppen på Højt Plan om Fødevarerindustriens Konkurrenceevne.

Sagen er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17. maj 2010 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til et konkret forslag.

Formål og indhold

Det spanske formandskab ønsker at drøfte den europæiske landbrugs- og fødevarerektors internationale konkurrenceevne. Drøftelsen forventes at ske på baggrund af et oplæg fra formandskabet, som endnu ikke foreligger.

Formandskabet forventes at lægge op til en drøftelse af opfølgningen på arbejdet i Gruppen på Højt Plan om Fødevarerindustriens Konkurrenceevne. Gruppen blev nedsat i Kommissionens regi (under generaldirektoratet for industri) og gennemførte en udredning med deltagelse af erhverv, forbrugere og enkelte medlemsstater med henblik på en samlet vurdering af fødevarerindustriens forudsætninger og muligheder med henblik på konkurrencedygtighed. Rapporten fra juli 2009 indeholder 30

anbefalinger og tilhørende køreplan for disses realisering¹. Kommissionen orienterede om resultatet af arbejdet på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 7. september 2009.

Rapporten lægger blandt andet op til en afbalanceret anvendelse af markedsinstrumenter med henblik på en større gennemslagskraft for markeds- og prisdannelse på fødevarerområdet anbefales i lyset af høje fødevarerpriser og konkurrenceforholdene for små og mellemstore virksomheder. I forhold til forskning og innovation lægges op til en jord til bord politik med fokus – også i det 7. rammeprogram – på udvikling af bæredygtig produktion og fremstillingsprocesser. Handelspolitisk lægges især op til snarlig og succesrig afslutning af WTO-forhandlingerne og supplerende styrkelse af bilaterale aftaler.

Den mest konkrete opfølgning på arbejdet i Kommissionens Gruppe på Højt Plan om Fødevarerindustriens Konkurrenceevne har bestået i Kommissionens meddelelse om en bedre fungerende fødevarerforsyningskæde i Europa, der blev præsenteret på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-16. december 2009 og efterfølgende drøftet på rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 18. januar 2010. Der blev fremlagt formandskabskonklusioner om meddelelsen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. marts 2010.

Der forventes i forlængelse heraf en drøftelse af anvendelsen af EU-standarder for fødevarer sikkerhed, miljø, dyrevelfærd m.v., såvel som betydningen af udformningen af landbrugspolitikken efter 2013 for så vidt angår konkurrencedygtighed i forhold til tredjelande. Dette kan ses i forlængelse af rådskonklusionerne om importerede landbrugsprodukters og fødevarers sikkerhed og overholdelse af fællesskabsreglerne vedtaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-19. december 2008. Det forventes, at Kommissionen inden udgangen af 2010 vil fremlægge en rapport, eventuelt ledsaget af forslag, om effektiviteten af og konsekvensen i sundheds- og plantesundhedskontrollen i forbindelse med import af fødevarer, foder, dyr og planter med henblik på fortsættelse af en velfungerende EU-ramme vedrørende import.

Konsekvenser

Drøftelsen har i sig selv ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Drøftelsen vil ikke i sig selv berøre beskyttelsesniveauet.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Forbrugerrådet finder i lyset af de vedvarende høje fødevarerpriser i Danmark, at opbygningen af en effektiv monitoring af markeds- og prisdannelse på fødevarerområdet aktivt bør fremmes fra dansk side.

¹ Den endelige rapport og køreplanen er tilgængelige på:

http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemshortdetail.cfm?item_id=2954&lang=sv&tpa_id=156

Landbrug & Fødevarer henviser til tidligere afgivne høringssvar i forbindelse med drøftelse af arbejdet i Gruppen på Højt Plan om Fødevarerindustriens konkurrenceevne og meddelelsen om fødevarerforsyningskæden.

Arbejdet i Gruppen på Højt Plan om Fødevarerindustriens konkurrenceevne:

Landbrug & Fødevarer er overordnet tilfredse med rapporten fra gruppen, herunder de 30 anbefalinger. Der er anvendt en helhedsorienteret tilgang, hvor man har holdt sig for øje, at konkurrenceevnen i *hele* kæden fra jord til bord skal sikres. Dette er centralt, fordi der ofte er stærke kræfter, der fokuserer på de enkelte led i kæden.

Landbrug & Fødevarer havde gerne set, at rapportens anbefalinger på en lang række områder havde været mere konkret og i større grad havde forholdt sig til, at EU ikke kan isolere sig fra udviklingen i den øvrige verden. Det gælder ikke mindst på det bioteknologiske område, selvom det skal anerkendes, at rapporten forholder sig mere reelt til problemerne end ofte set. Dog savnes der konkrete tiltag til at fremme udviklingen af GM-afgrøder og -produkter, som bidrager til at løse de udfordringer, hele sektoren står over for i forhold til miljø, klima, sundhed, ernæring mv., som også kan bidrage til en mere positiv holdning til genteknologien.

Bekymringen i forhold til, at rapportens anbefalinger er for generelt formulerede gælder også i forhold til den udarbejdede ”køreplan” (”roadmap”), hvor de 30 anbefalinger er blevet operationaliseret. I forhold til rapporten fra marts måned 2009 havde Landbrug & Fødevarer gerne set mere konkrete anbefalinger inden for følgende områder:

- *Bilaterale frihandelsaftaler*
EU bør have en mere ambitiøs dagsorden – både for at presse en WTO-aftale igennem og for at udnytte europæisk landbrugs komparative fordele på en række højværdimarkeder, ikke mindst Japan.
- *GMO – nultolerance*
Det er glædeligt at se, at rapporten understreger vigtigheden af at sikre forsyning af foder og andre råvarer til konkurrencedygtige priser, herunder specielt i forhold til GMO. Der er imidlertid behov for konkrete tiltag i forhold til at løse problemerne med nultolerancen for GMO, som er godkendt og omsættes på verdensmarkedet, men som endnu ikke er godkendt i EU.
- *Joint Technology Initiative for jordbrugs- og fødevarer*
EU bør indlede etableringen af et jordbrugs- og fødevarer-Joint Technology Initiative (JTI) omkring fødevarerklngen. Ved at samle de offentlige parter, vidensinstitutioner og industrien i en forpligtende samarbejde bliver JTI’erne effektive forskningspolitiske redskaber til fremme af vidensniveauet og videnspredningen i Europa.
- *Det indre marked*
Landbrug & Fødevarer havde gerne set, at anbefalingerne om det indre marked i større grad havde afspejlet, at fødevarermarkedet er globalt. Det anerkendes, at impact assessment er en vigtig forudsætning for at bedømme lovgivningsmæssige tiltag i relation til konkurrencekraften, men at pege på et allerede kendt instrument i lovgivningsprocessen er ikke ambitiøst. Anbefalingerne reflekterer desværre heller ikke over behovet for internationaliseringen af lovgivningen og anviser ikke måder, hvorpå den udfordring kan håndteres.

Afslutningsvis understreger Landbrug & Fødevarer, at det er vigtigt, at anbefalingerne bliver forankret både i den kommende Kommission og i Rådet. For at sikre den fortsatte opmærksomhed omkring rapportens anbefalinger, bør der med jævne mellemrum – for eksempel årligt – ske en tilbagemelding til Rådet om, hvor langt man er nået med gennemførelsen af de 30 anbefalinger.

Meddelelsen om fødevarerforsyningskæden:

Landbrug & Fødevarer støtter Kommissionens oplæg om at fremme bæredygtige og markedsbaserede relationer mellem interessenterne, og sikre større gennemsigtighed i fødevarerforsyningskæden. Landbrug & Fødevarer er desuden positive overfor de initiativer, som er rettet mod strukturelle spørgsmål i kæden med det formål at forbedre integrationen og konkurrenceevnen på længere sigt.

Landbrug & Fødevarer har stor forståelse for, at der i en række EU-lande er behov for at forbedre forholdet i fødevarerekæden ved hjælp af frivillige standardkontrakter og ved tilskyndelse til oprettelsen af frivillige producentorganisationer. Det skal dog understreges, at det er nødvendigt at fastholde frivilligheden i forhold til standardkontrakter og oprettelsen af producentorganisationer. Erhvervet ønsker ikke et obligatorisk EU-regelsæt, fordi størstedelen af den danske landbrugs- og fødevareresektor allerede har en dækkende organisering på plads. I og med størstedelen af erhvervet er organiseret efter andelsprincippet, er det ikke nødvendigt i Danmark med standardkontrakter eller producentorganisationer for at forbedre producenterens position overfor forarbejdningsledet.

Landbrug & Fødevarer støtter fuldt ud initiativet med at forbedre den generelle gennemsigtighed i fødevarerforsyningskæden ved at udvikle en række værktøjer til overvågning af fødevarerpriserne, men påpeger, at det ikke er nok at fokusere på overvågning af priserne i Europa. Det er i lige så høj grad nødvendigt at besidde reel viden om primær-, forarbejdnings- og detailledet. Kommissionen skal være opmærksom på, at en lang række fødevarer virksomheder i Europa er organiseret efter andelsprincippet. Det betyder, at det er producenterne selv, som bestemmer, hvorledes indtjeningen skal fordeles mellem producent og mejeri. Fødevarer virksomheder, som satser på varemærker/brands og en høj grad af forarbejdning, vil opnå en højere merindtjening på deres produkter og vil opleve et langsommere fald i priserne for deres produkter pga. forbrugernes præferencer. Det er ligeledes vigtigt at være bevidst om, at der vil være en forsinkelse i pristilpasningen i fødevarerforsyningskæden, hvilket blandt andet skyldes, at der gøres brug af tidsbestemte kontrakter med en fastsat pris.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til mærkningsforslaget, at forslaget introducerer muligheden for, at medlemsstaterne fastsætter egne regler på en række områder. Landbrug & Fødevarer gjorde i forbindelse med høring over det forslag opmærksom på ”at der efter vores opfattelse er overladt for meget råderum til nationalstaterne (artikel 44 og andre) og balancen mellem national og EU-kompetence er ikke optimal.” Landbrug & Fødevarer undrer sig derfor over, at mærkningsrevisionen generelt ses som et initiativ til at fjerne og sætte en stopper for metoder, som opsplitter det indre marked. For så vidt angår revision af oprindelsesmærkningsordninger fastholder Landbrug & Fødevarer synspunktet om, at oprindelsesmærkning netop fører til et opdelt indre marked præget af nationale præferencer, hvorfor en sådan mærkning alene kan være frivillig. Spørgsmålet behandles såvel i kvalitetspolitikken som i det generelle mærkningsforslag, og vi ser gerne at status quo oprettholdes, således at oprindelse alene skal angives såfremt en undladelse af at give denne oplysning vil vildlede forbrugerne. For så vidt angår revision af EU’s kvalitetspolitik om beskyttede betegnelser

ser Landbrug & Fødevarer gerne en forenkling og en mere smidig ansøgnings- og godkendelsesproces.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger generelt vægt på, at overvejelser om EU-tiltag skal fokusere på rammevilkår og nødvendigheden af at få gennemført allerede vedtagne EU-målsætninger, herunder forenkling og harmonisering af EU-regulering, idet erhvervets rolle og ansvar ligeledes bør være i fokus. Regeringen lægger stor vægt på, at der indgås en global frihandelsaftale. Regeringen lægger, i forhold til den fælles landbrugspolitik og Europa-2020-strategien, særlig vægt på at fremme grøn vækst blandt andet med fokus på forskning, udvikling og innovation samt håndteringen af nye udfordringer for europæisk landbrug for eksempel i forhold til klima, vand, biodiversitet og miljø.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt at være opbakning til en drøftelse af den europæiske landbrugs- og fødevarersektors internationale konkurrenceevne, herunder en drøftelse af opfølgningen på arbejdet i Gruppen på Højt Plan om Fødevarerindustriens Konkurrenceevne.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Formandskonklusioner om fødevarerforsyningskæden har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. marts 2010 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. marts 2010, jf. samlenotat oversendt den 18. marts 2010.

Arbejdet i Gruppen på Højt Plan om Fødevarerindustriens konkurrenceevne har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 2. september 2009 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 7. september 2009, jf. samlenotat oversendt den 25. august 2009.

Rådskonklusioner om import af fødevarer har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. december 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-19. december 2008, jf. samlenotat oversendt den 4. december 2008.

2. Ligestilling mellem kønnene i landdistrikterne

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Det spanske formandskab ønsker at drøfte ligestilling mellem kønnene i landdistrikterne. Drøftelsen forventes at ske på baggrund af et oplæg samt spørgsmål fra formandskabet.

Baggrund

Det spanske formandskab ønsker at drøfte ligestilling mellem kønnene i landdistrikterne, som er en af formandskabets tre hovedprioriteter på landbrugsområdet. Drøftelsen forventes at ligge i forlængelse af et seminar afholdt af formandskabet fra den 27.-29. april 2010 om kvindernes rolle i den bæredygtige udvikling af landdistrikterne.

Sagen er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17. maj 2010 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til et konkret forslag.

Formål og indhold

Ligestilling mellem kønnene i landdistrikterne er en af formandskabets tre hovedprioriteter på landbrugsområdet. Formandskabet påpeger, at kvinders beskæftigelsesfrekvenser på EU-plan er væsentligt lavere end mænds, samt at kun få kvinder er gårdbesiddere, og at disse gårde ofte er små og har lav indtjening. Ifølge formandskabet er det afgørende at fremme betydningen af kvinder i landdistrikterne, fordi kvinder spiller en vigtig rolle som bidragsydere, dels til den økonomiske diversificering i landdistrikterne, dels til bevarelse af miljø og naturarv.

Af Rådets Forordning 1698/2005 af 20. september 2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) fremgår det, at indsatsen for udviklingen af landdistrikterne skal fremme ligestilling mellem mænd og kvinder. Dette kommer blandt andet til udtryk gennem krav om fokus på ligestilling mellem kønnene i forbindelse med forordningens bistandsprincipper og i principperne for information og offentlig omtale.

Drøftelsen forventes at ligge i forlængelse af et seminar afholdt af formandskabet fra den 27.-29. april 2010 om kvindernes rolle i den bæredygtige udvikling af landdistrikterne. Det forventes, at drøftelsen skal finde sted på baggrund af et oplæg udarbejdet af formandskabet, men et sådant foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Drøftelsen har i sig selv ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side vil man tage drøftelsen til efterretning, idet man finder det positivt, at der sættes fokus på mulighederne for at fremme ligestilling mellem kønnene i landdistrikterne, herunder kvinders betydning for udviklingen af landdistrikterne samt deres muligheder for at opnå beskæftigelse i landdistrikterne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt at være opbakning til en drøftelse af ligestilling mellem kønnene i landdistrikterne.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.